

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	FB	1

Professor/a de contacte

Nom : Carlos Tornero Dacasa

Correu electrònic : carlos.tornero@uab.cat

Equip docent

Marian Berihuete Azorin

Mathias Julien Felix Giovanni Brummelhuis

Nil Ramada Muñoz

Carlos Tornero Dacasa

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

Objectius

L'assignatura forma part de la matèria bàsica de prehistòria del grau d'Arqueologia. L'assignatura es centra en els processos d'hominització: àmbits geogràfics, cronologia i seqüenciació d'espècies d'hominins i a l'expansió d'*Homo sapiens*. La perspectiva geogràfica i cronològica és molt àmplia, abastant fins al Mesolític. El principal objectiu de la matèria és que l'estudiantat conegui els processos fonamentals de les primeres etapes de la història, però també puguin comprendre com s'han generat aquests coneixements, així com que estiguin en condicions d'avaluar els diferents models interpretatius actuals. D'altra banda, es pretén emfatitzar la rellevància d'aquests processos socials i econòmics.

Resultats d'aprenentatge

- CM01 (Explicar problemàtiques d'estudi en prehistòria i protohistòria que superin les perspectives androcèntriques i les desigualtats de sexe o gènere.) Explicar problemàtiques d'estudi en prehistòria i protohistòria que superin les perspectives androcèntriques i les desigualtats de sexe o gènere.
- KM01 (Identificar les restes materials més característiques de les societats prehistòriques i protohistòriques.) Identificar les restes materials més característiques de les societats prehistòriques i protohistòriques.
- KM02 (Reconèixer els principals processos històrics experimentats per les societats humanes de la

prehistòria i la protohistòria i els factors que hi van incidir.) Reconèixer els principals processos històrics experimentats per les societats humanes de la prehistòria i la protohistòria i els factors que hi van incidir.

- KM03 (Contextualitzar de manera introductòria processos històrics a partir del registre arqueològic prehistòric i protohistòric.) Contextualitzar de manera introductòria processos històrics a partir del registre arqueològic prehistòric i protohistòric.
- KM04 (Identificar elements de l'androcentrisme a les explicacions dels orígens de la humanitat i les primeres societats.) Identificar elements de l'androcentrisme a les explicacions dels orígens de la humanitat i les primeres societats.
- SM01 (Explicar sintèticament els períodes de la prehistòria i la protohistòria, tant en l'àmbit empíric com interpretatiu.) Explicar sintèticament els períodes de la prehistòria i la protohistòria, tant en l'àmbit empíric com interpretatiu.
- SM02 (Identificar els materials arqueològics principals en el context temporal prehistòric i protohistòric.) Identificar els materials arqueològics principals en el context temporal prehistòric i protohistòric.
- SM03 (Expressar eficaçment aplicant els procediments argumentatius propis del discurs formal en la realització de treballs escrits o presentacions orals sobre aspectes introductoris de la prehistòria i la protohistòria.) Expressar eficaçment aplicant els procediments argumentatius propis del discurs formal en la realització de treballs escrits o presentacions orals sobre aspectes introductoris de la prehistòria i la protohistòria.

Continguts

BLOC 1. L'estudi de la Prehistòria: arqueologia, tècniques de datació i marc ambiental.

BLOC 2. El procés d'hominització. L'evolució humana i els seus protagonistes. Tecnologia, subsistència i organització social dels primers hominins.

BLOC 3. Paleolític: Tecnologia, organització social i subsistència de les societats caçadores-recol·lectores del Plistocè mig i superior. La humanitat moderna. El debat sobre l'origen i expansió dels humans moderns. Les migracions prehistòriques.

BLOC 4. Epipaleolític i Mesolític: Les darreres societats caçadores-recol·lectores i les causes de les seves transformacions.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes expositives, seminaris, practiques a l'aula i sortides de camp	40	1,6	
Treballs	75	3	
Assistència i activitats presencials	20	0,8	

Activitats dirigides

- Classes teòriques dirigides pel professorat amb suport Moodle.
- Sessions de treball en grup i de debats dirigides pel professorat. Valoració i discussió col·lectiva de material textual o audiovisual, Presentacions individuals i/o col·lectives.
- Classes fora de l'aula en Museus i jaciments arqueològics

Activitats supervisades

- Sessions concertades per resoldre dubtes sobre el desenvolupament de l'assignatura. Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria.
- Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions i d'exercicis pautats d'aprenentatge.
- Sessions d'assessorament individuals o col·lectives on line i a través del Moodle.

Activitat autònoma

- Estudi personal. Lectura de textos. Recerca d'informació bibliogràfica
- Redacció de treballs. Preparació de presentacions, comentaris orals i debats

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i activitats presencials	10%	5	0,2	KM01, SM02
Proves escrites	70%	5	0,2	CM01, KM02, KM03, KM04, SM01
Treballs	20%	5	0,2	SM03

El sistema de avaluació continuada s'organitzarà en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

1. Les activitats dirigides (classes teòriques) suposen un 70% de la nota. L'avaluació dels coneixements teòrics es farà mitjançant 2 proves escrites.
2. L'assistència, realització de les activitats presencials i les activitats supervisades (tutories) es ponderaran amb un 10%.
3. Les activitats autònomes (treballs, comentaris de text, etc.) suposaran el 20% restant.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels terminis de realització/lliurament dels exercicis.

Els estudiants d'intercanvi que demanin avançar un examen han de presentar al professor un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Requisits per superar l'assignatura

- Presentació/realització dels exercicis d'avaluació en els terminis establerts.
- Assolir una puntuació mitja dels exercicis d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10.

Revisió de les qualificacions:

En el moment d'avaluació/lliurament de cada activitat avaluable, el professorat informará (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Procediment de recuperació:

Es podrà presentar a la recuperació l'estudiantat que hagi realitzat/presentat les activitats supervisades i autònomes dins els terminis establerts i tingui una qualificació mínima de 3,5.

Poden quedar excloses del procés de recuperació aquelles activitats que el professorat consideri que no són recuperables, per exemple: presentacions orals, treballs en grup o tasques relacionades amb l'activitat docent diària.

Condicions per a la qualificació 'No avaluable':

L'estudiantat rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Calendari de recuperació

Les dates de recuperació estan fixades per la Facultat de Lletres. Aquestes dates estan publicades a la web de la facultat al mes de juliol del curs anterior. És responsabilitat de els/les estudiants saber la data que li correspon fer la recuperació de la seva assignatura. L'última prova de l'avaluació continuada es programarà com a mínim una setmana abans de la data de recuperació.

Plagi o conducta fraudulenta

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Ús de la intel·ligència artificial: restringit

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos i a criteri del professorat. L'estudiantat ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, mal ús de la IA, etc.) no són recuperables

Aquesta assignatura no contempla l'Avaluació única.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

EIROA, Jorge Juan. 2010. *Prehistoria del mundo*. Sello Editorial, Madrid.

FULLOLA PERICOT, Josep Maria, et al. 2020. *Introducción a la Prehistoria. La evolución de la cultura humana*. Editorial UOC.

HIGHAM, Tom. 2023. *El mundo antes de nosotros*. GeoPlaneta Ciencia.

LEWIN, Roger; FOLEY, Robert. 2013. *Principles of Human Evolution*. Wiley-Blackwell.

RIPOLL LÓPEZ, Sergio (coord.). 2020. *Prehistoria I: las primeras etapas de la humanidad*. Editorial Universitaria Ramón Areces: Universidad Nacional de Educación a Distancia, Madrid.

ROSAS, Antonio. 2015. *Los primeros homínidos. Paleontología humana*. CSIC-Catarata, Madrid.

ROSAS GONZÁLEZ, Antonio. 2019. *Los fósiles de nuestra evolución: un viaje por los yacimientos paleontológicos que explican nuestro pasado como especie*. Editorial Ariel, Barcelona.

SANCHEZ ROMERO, Marga. 2022. *Prehistoria de mujeres*. Booklet, Barcelona.

SANCHIDRIÁN, José Luis. 2012. *Manual de arte prehistórico*. Ariel Prehistoria, Barcelona.

TORRE, Ignacio de la. 2008. *La Arqueología de los Orígenes humanos en África*. Akal, Madrid

RECURSOS DIGITALS:

[The Smithsonian's Human Origins Program | The Smithsonian Institution's Human Origins Program \(si.edu\) main | eFossils Resources](#)

Programari

Cap

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt